

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสรุปสาระสำคัญและผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 19 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 420 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองลาว ตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีจำนวน 4 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มอีกครั้งเพื่อให้ได้ห้องเรียนที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ห้องเรียนจำนวน 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียนห้องละ 27 คน แต่ละห้องเรียนมีนักเรียนแบบคละความรู้ความสามารถ แล้วใช้วิธีการจับสลากห้องเรียนเข้ากลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน โดยห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และห้องเรียนที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
- 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
- 2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.28–0.68 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.55 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85
- 2.4 แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.28–0.63 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20–0.72 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัย แบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Nonrandomized Control Group Pre-test Post-test Design) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 3.1 ดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
- 3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แต่ละกลุ่มใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง โดยใช้เวลาเรียนปกติและเวลาเพิ่มเติม
- 3.3 ดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ชุดเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ก่อนการจัดการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระจากกัน (T-test for Dependent Samples)

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยการทดสอบค่าที่แบบเป็นอิสระจากกัน(T-test for Independent Samples)แบบ Pooled Variance

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองจึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ที่สามารถสร้างความเข้าใจด้วยตนเองได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายใต้กิจกรรมการเรียนรู้ ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ โดยเริ่มจากขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ขั้นขยายความรู้ และขั้นประเมิน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการจัดการจัดการเรียนรู้ ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และเน้นการฝึกทักษะกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนขยายความรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเชื่อมโยงเข้ากับองค์ความรู้ การปลูกพืชผักสวนครัว นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการเรียนรู้นั้น เป็นเนื้อหาที่ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไปสำหรับผู้เรียน มีการจัดเรียงลำดับจากง่ายไปยาก โดยคำนึงถึงศักยภาพ การพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ได้มีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการสร้างผ่านการตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผ่านการ แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ อีกทั้งได้มีการเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ผ่านการเรียนรู้ในเรื่อง พืชผักสวนครัว มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก โดยในด้านของเนื้อหานั้น ได้จัดเนื้อหาให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติของพืชผักสวนครัว เริ่มจากให้นักเรียนได้ทราบถึงประโยชน์และความสำคัญของพืชผักสวนครัว ในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าของท้องถิ่น ซึ่งนักเรียนทุกคนจะได้มีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ภายใต้กระบวนการและขั้นตอนของเทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งนอกจากการจัดลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปหายากแล้ว ยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการปฏิบัติ เพื่อให้มีความเข้าใจเนื้อหาที่ถูกต้อง โดยสอดแทรกกิจกรรม การตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถในการคิด นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหา และกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับงานวิจัยของทับทิม กันทะจักร์ (2549 : 92 – 97) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง มะระหวานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาได้พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 นอกจากนี้ได้พบว่า นักเรียนมีเจตคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งนี้เนื่องจากว่า การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวได้ส่งเสริมทักษะการคิด การแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังได้บูรณาการความรู้กับการปฏิบัติจริงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงสามารถถ่ายโอนความรู้สร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ได้อย่างมีความหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของละมัย วงศ์ลาศ (2553 : 60-61) ที่ได้ศึกษาวิจัยผลการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการทำปุ๋ยหมักชีวภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 95.55 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งมีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และพบว่าความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด เฉลี่ย 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านวิทยาการท้องถิ่น และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้

แบบสืบเสาะหาความรู้ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เนื้อหาที่เลือกมาให้ผู้เรียน ได้เรียนมีความน่าสนใจต่อการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนไม่ซับซ้อน ประสิทธิภาพ ที่ได้เรียนรู้ในเรื่องพืชผักสวนครัว เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์ ของผู้เรียน นอกจากนี้ยังพัฒนาทักษะการสังเกต การฟัง การเปรียบเทียบ อันเป็นพื้นฐานของการคิด และแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนาด้านทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กิจกรรมที่ออกแบบไว้ในแต่ละขั้นตอนของเทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สามารถกระตุ้น ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดได้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ทั้งยังช่วยให้ นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรง สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลจากกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ เช่น การระดมสมองอภิปรายเกี่ยวกับการปลูกผัก ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภค การนำผักมา แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และให้นักเรียน รู้จักการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่มที่สอดคล้องอยู่ในขั้นตอนของเทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ ส่งผลให้การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม จึงเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในการปฏิบัติ กิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับความสนใจของ ผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสม โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีส่วนช่วยส่งผลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้ อย่างแท้จริง

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ที่แตกต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้ได้นำผู้เรียนไปสู่การสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น ตลอดจนได้พัฒนา และฝึกฝนด้านกระบวนการคิดอย่าง เป็นระบบ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง ส่งผลถึงความเข้าใจและความคงทนต่อการ เรียนรู้นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลได้อย่างมีเหตุผล สามารถ ระบุความสำคัญของข้อมูลได้อย่างชัดเจน อีกทั้งสามารถกำหนด และจำแนกหลักการที่ถูกต้องในข้อมูล และปัญหาที่เผชิญ รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น ได้ส่งเสริมการพัฒนา ความคิดและสติปัญญาของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักการสร้างความรู้ ด้วยตนเอง (Construction of Knowledge) ซึ่งปรากฏชัดเจนในขั้นตอนของการสำรวจและค้นหา จนกระทั่งอธิบายและลงข้อสรุปองค์ความรู้ที่ได้ ภายใต้กิจกรรมที่ออกแบบไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ อุทัย จันทร์ทอง (2551 : 138) ที่ได้ศึกษาวิจัยการศึกษาผลการเรียนรู้เจตคติ และพฤติกรรมการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

แบบร่วมมือ และแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบูรณาการ มีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ และแบบสืบเสาะหาความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบูรณาการ มีเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ และแบบสืบเสาะหาความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ แบบร่วมมือ และแบบบูรณาการ มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของฉันทนา สัตย์เชื้อ (2552 : 52-53) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 อาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้และสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา รวมทั้งฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ การนำเสนอข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำทาสายความสามารถ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และรู้จักการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน

1.2 ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยสอดแทรกเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการคิดวิเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ในทุกระดับชั้น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่มีความเหมาะสม

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสังเคราะห์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น